

که گران نفروشد اما ترتیب کمیانی و شرکت
در این است حال هر طور صلاح می دانید برای بدهید.
آقای میرزا حسینعلی - در خصوص گوشت از
صاحب اسلام وکیل بلدی به شنیدم که گفت چند
هبات می آیند درصدد تشکیل کمیانی هستند خوب
است از آنجا تطبیق شود لایحه از طرف بلدی قرائت
فهمش براینکه چون بلدی درصدد تشکیل کمیانی
بود حضرات قصابها فهمیده کشتار را کم کردند و
گوشت نایاب شد.
آقای شیخ حسین - باید ترتیبی داد که مرغی
هر چه دلش خواست بتواند بکند فرضاً امروز این
صفت این قسم کردند فردا صفت دیگر اینطور نکنند.
رئیس - باید کسب آزاد باشد تا هر کس بتواند
این کار را بکند.

حاجی محمد تقی - تابستان صبح است ولی
زمستان چه کند فردا بکند خواستند گران کنند
یک دست دیگر گفتند که مگر شما از ملت نیستید بهر حال
یک دست میگویند شش جاسی یک دست میگویند یک
فران این است که اینطور شده است باید کاری کرد
که ترتیب پیدا کند.

صاحب صفا - من عرض میکنم اگر یک
روز موکلین ما از ما بپرسند که قاضی را وکیل نکردیم
که بزرگ باندازه یکباره اسعار طهران را ارزان
نمائید ما چه جواب خواهیم گفت این رفاهیت را از برای
همه باید فراهم کرد اما اینکه آقای رئیس گفتند
که باید گوشت آزاد باشند خود خیلی بتلای
باین که اعلام اطلاعات دارم باید این آزادی را
کرد و خود این است که دست خیانت نباید دراز شود
مثلاً اینکه سابق ترتیبی حکومتها همین طور بودند باید
این قصاب و خیز را به رئیس و آزاد هم گذاشت حالا
که خوب است ولی بیکه دیگر هیچ گوشت و نان
پیدا نمی شود بندگان خدا را خیلی میمانند عقیده
بنده این است که اینکار را مجلس راجع بلدی بنماید
و جداً اصلاح آنرا بخواهد و آنها کار را تمام کرده
پیشنهاد مجلس نمایند.

آقای میرزا عمام - اینکه گفته شد گوشت آزاد
باشد بنده میگویم نباید آزاد باشد زیرا که امروز
زمستان است فردا تابستان هر کسی در کوچه گوسفند
میکنند و اسباب قنوت و مرغ میشود.

آقای میرزا ابوالحسن خان - در اینکه
بلدی باید بگوید ترتیب نان و گوشت را می دهم شبهه
نیست در جزئیات آن باید کمیسیون بکنند و با اشخاصی
که خبر و بصیرتند و اطلاع دارند مذاکره
کنند و زیاده از این در مجلس بی فایده گفتگو نشود.
رئیس - صبح است همین طور است که
میفرمائید.

تلگرافی است از شاهرود رسیده قرائت شود
قرائت شد مشعر براین که سوار ترکمان آمدند
در قزوین سی هزار گوسفند بردند و پنجاه نفر را
کشته اند و چند نفر را اسیر کردند اگر علاج نشود
باید برویم بترکمان اطاعت بکنیم تلگرافی دیگر نیز
قریب به بیستمین رسیده بود قرائت شد.

رئیس - اقدامات در این باب شده.
ادب التجار - چه اقداماتی؟
رئیس - سوارهای خراسانی را خبر کرده اند
فوج شاهرود و بساط هم جمع میشود فوج مازندران

هم همینطور سیصد هزار هم همین دو روزه خواهد
رفت.
آقای میرزا ابوالحسن خان - باید مطمئن
شد که سیدزاد اینک استر آباد میروند یا خیر میروند
به تنکابن.

رئیس - میروند رشت و از آنجا به بندر
جز وابد این سوه غلن ها را حاصل نمائید نصر
السلطه نباشد پدر نصر السلطه باشد تا این مجلس
هست کسی نمیتواند مخالفت نماید قوه مجلس که
جائی نمیروند این کاغذی است از متولی باشی قم
رسیده خیلی اصرار نمودند قرائت شود قرائت شد
مشعر بر این که با اساس مشروطیت کمال مساعدت
و همراهی را دارم و خود را مشروطه طلب میدانم
در آن مدت که در طهران بودم هر قدر از طرف
اشاره بد گوئی شد هر چه باذرات هاراض شد
کسی جواب نداد حالا هم وکیل بنده در آنجا است
خود بنده هم در قم هستم هر چه ادعا دارند ثابت
نمایند بنده حاضر.

رئیس - متولی باشی سابق نوشته است که
اگر ادعا از بابت حقوق گذشته دارند وکیل در
آنجا است گفتگو شود حالا این مطلب با وزیر
علوم است اگر اطمینان دارند که با وکیل او گفتگو
کنند لازم بآمدن او نیست.

وکیل الرعایا - دو مطلب است یکی اینکه
از بابت حقوق گذشته گفتگو داشته باشد یکی اینکه آقا از
این بیعت متولی هستند یا خیر.

رئیس - غیر متولی حاجی صدر الدوله
است موقوفات هم با ایشان سیرده شده این گفتگو
ها از حساب بیخی است.

آقای سید حسین - ما اگر بخواهیم هر کس
سابق بد کرده بیرونش کنیم دیگر کسی باقی نمی ماند
اعتقاد بنده اینست که بعد از این هر که خوب کرد خوب
است و هر کس بد کرد بد است.

آقای سید مهدی - این ایام ماه رمضان که
اجتماعات زیاد است بعضی از مردمان دوست نمایان
مردم افتاده اند و شهرت می دهند که کمیسیون مالی
حقوق مردم را قطع کرده و این ترتیب اسباب وحشت
مردم شده و هر چه و کلا می گویند که خیر حقوق مردم
داده خواهد شد قبول نمیکنند خوبست که یک توضیحی
از کمیسیون مالی داده شود تا اسباب اطمینان مردم
شود.

رئیس - خودتان میدانید که من در تصحیح دوره
دوم مالی آمده ام و بیک اندازه کار زیاد بود نتوانستم
داخل کمیسیون شوم ولی بیک درجه اطلاع دارم این
که میگویند حقوق بریده شده چنین نیست اگر مردم
مطلع بشوند خیلی متون خواهند شد این کم و کسری
که شده است چند قسم است یکی از بابت اشخاصی است
که در این دو ساله آخر بی ماخذ برده اند و در حقیقت اسم
تنها بود یعنی یک نفر باسم های مختلف برده است آنها
را قطع کرده اند دیگر از قلهای درشت مثل ده هزار
نومان و غیره از اینها هم کسر کرده اند دیگر اینکه
حقوق بعضی از زنها میسر شده است گرفته اند و شوهر
کرده اند از آنها هم قدری کسر شده است و تمام این
قلدهای درشت هزار و سیصد قلم بیشتر نیست اینست
که مردم اطلاع ندارند و اسباب وحشت آنها شده حقوق
گذشته هم چند قسم است یکی حقوقی است که از عهد
مشیر السلطه باقی مانده است هنوز قرار در این باب

گذاشته شده یکی از بابت یونت قبل است چند روز
قبل در مجلس رای داده شد که تو مالی پنج هزار بدهند
و حقوق ششون را تمام بدهند و اینکه گفته شد فعلاً شروع
شود از پنجاه تومان بپایین را بدهند برای اینست که
این پولها را بیکه داده شده اغلب وعده دارد و جمع
نشده است و البته تمام این را بپورت هارا همین چند
روزه کمیسیون مالی مجلس خواهد داد آنوقت هر
طور صلاح دانستید رای خواهد داد.

آقای میرزا محمود - ظاهر آ وزیر داخله
خواست بود که متولی باشی را بخواهد از قراری که
این کاغذ در آنجا خوانده شد مجلس گفته است
که او نیاید.

رئیس - مجلس کاری بآمدن یا نیامدن او
ندارد و هر چه را که وزیر علوم صلاح دانست همانست.
وکیل الرعایا - در باب تلگراف افغانی اقدامی میشود.
رئیس - بلی خواهد شد.

تلگرافی از عراق مشعر بر تشکی از ظلم پسرهای
حاجی آقا محسن قرائت شد.

رئیس - از طرف مجلس و وزارت عدلیه
تلگراف شده که احقاق حق شود.
(مجلس ختم شد)

مذاکرات روز شنبه ۲۵ رمضان

دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه ۲۴ را آقای میرزا طاهر
قرائت کردند.

آقای میرزا فضلعلی آقا - این زمان دارم
ها که اینجا معطل شده ایم تکلیفشان چیست؟

رئیس - لایحه نوشته اند قرائت میشود قرائت شد
مشعر براین که در کمال عجز و افتخار عرض میکنم
بموجب اصل صد و هفتم قانون اساسی حقوق و
شئون نظامی بدون قانون گرفته نمیشود از روی چه
قانون لواء السلطه منفصل و سهراب خان خائن
منصوب گردید یکی از غیبتهای او این که در
خصوص حقوق ژاندارم که با آن افتضاح گرفته شده
نیز داشته حقوق میسر و شصت و شش نفر را گرفته
در حالیکه ۱۷۴ نفر بودند.

رئیس - طرف مقابل ایشان هم همین طور.
آقای سید مهدی - سابقاً در انجمن مرا بهر

هفته ده یا یکت از سیستان می آمد هر یک ضدیکی دیگر
بود مقصود این است که تعقیب شود حق با کدام است
آقای میرزا علینقی - در اینکه سهراب خان از

صاحب منصبان ترتیب شده است و همه از او قبول دارند
حرفی نیست و خود حضرت مالی هم میدانند و اینکه
گفتند نصف از این هم صبیح نیست پس ما طور که
آقای سید مهدی گفته باید در جوع شود و تعقیب شود.

آقای سید حسین - این عرض کاری بکم و زیاد
ندارد نوشته است که مراجع از برای سید و شصت
و شش نفر گرفته است و نداده است این را باید
تعقیب کرد اگر صبیح است که باید نگذاشت و
مجازات داد دیگر اینکه علی محمد خان که سالها
خدمت کرده چرا او را اخراج کرده اند.

حاجی معین التجار - ما کاینه صبیح داریم
اینکارها راجع به مجلس نیست کار وزارت جنگ است
چرا اوقات مجلس باید تنصیف شود.

رئیس - صبح است ولی کارمندان رجوع شد گمان میکنند که من مضایقه دارم در صورتیکه چنین نیست کار وزارتخانه‌ها باید به‌وقت رجوع نمود ولی حالا که رجوع شده بطور استثناء این کار را هم تمام کنید تا بعد هر چه برسد رجوع بوقت خانه‌ها شود اگر اصلاح نشد بمجلس رجوع کنند حالا این کار را باید رجوع کرد بوقت چنانچه وزارت داخله .

آقای میرزا سیدعلیقلی - در حقیقت این ایراد کرده است بر ما که چرا شخصی بی‌جهت منزلت شده است و چرا شخصی بی‌جهت منصوب شده است اگر اینطور باشد خیلی از این طور کارها را معمول داشته اند .

آقای سیدحسین - مقصود این است شخصی را که باتباع منزلت حکمرانان دو باره چرا او را منصوب کردند .

رئیس - راجع می‌شود بوزارت داخله معاکه شود معلوم گردد .

وکیل الرعایا - در آن کافذ نوشته شده بود که بپه قانون لواء السلطه را منزل کردند که این طور شده است پس حق مجلس است که رسیدگی کند .

آقای میرزا عماد - اغلب گفتگویی بود که نباید اینکارها رجوع بمجلس شوند پس صبح است ولی در صورتیکه شما ادارات صبح داشته باشید در بدو تأسیس سایر پارلمانها ملاحظه نمائید که چه می‌کرده‌اند اگر مجلس هم رسیدگی ننماید پس گویا پرونده .

رئیس - صبح است باید باندازه مجلس مداخله نماید و حال آنکه باید اندازه وزارتخانه‌ها ترتیبی حاصل کرده و ننمود چیزها ترتیبی نمی‌نمود .

وکیل التجار ساین - که امروز وزارتخانه‌ها مرتب نمیشود برای اینست که مجلس در کار آنها دخالت میکند و از اینجا دوشور وارد میشود یکی اینکه ولایات اغتشاش می‌شود و ادارات از کار می‌افتند و دیگر این که مجلس از کار خود باز می‌ماند من امروز مخصوصاً خود را مصروف داشته ام باین که بمجلس اطلاع نمایم مادامیکه متظلمین از تمام وزرات خامه ما می‌سوزانده اند بمجلس نباید رجوع نمایند مجلس هم نباید این گونه کارها را بپذیرد بعضی که دسترسی دارند می‌آیند و سفارش نامه می‌گیرند بعضی که دسترسی ندارند بیرون حلال و زیاد میکنند باید طوری بشود که وزارتخانه‌ها مرتب بشود و مردم آسوده گردند .

آقای سیدحسین - حالا که اطینان بوزارتخانه‌ها دارید خوب است که معاون معین کنند همه روزه در مجلس باشد .

رئیس - شما می‌گویید معاون هر روز باید مکر میشود که معاون همه روزه این‌جا باشد .

احسن الدوله - لابد هر صبحی که در اینجا میشود راجع یکی از وزارت خانه‌ها است .

رئیس - باید جمع کرد بین قول آقای میرزا و وکیل التجار و باید این عراضی را کم کرد کم هم شده است .

اسدالله میرزا - ایران در گرداب هلاکت است از یک طرف از طرف اروپا آنطور از یک طرف استر آباد قتل و غارت میشود همه حیرانند که ایران از این گرداب چطور نجات یابد با این وضع و ترتیب عوض این که فکری بکنیم اوقات مجلس

و از طرف بکنیم باین که چهار نفر این شکایت از یکی میکنند مجلس معین قدر باید رسیدگی نماید که این مسئله رجوع بکلیت رجوع نمائید والا بعد هر کسی که بر مریض باشد چهار نفر از او شکایت دارند و چهار نفر هم راضی هستند .

آقای سیدحسین - مطلب همان است که خود حضرت عالی فرمودید که این راجع شود بوزیر مسئول باقی آن زیاد است .

احسن الدوله - بنده عرض میکنم کارهای بزرگی که در این شهر اتفاق می افتد این قدر طول میکشد و اصلاح نمی‌شود وای بجای دیگر که دور است بنده عقیده‌ام این است که این امر راجع خود بوزارت جنگ که نصف باین صاحب منصب و نصف بآن صاحب منصب سپرده شود .

آقای میرزا ابوالحسن خان - بنده می‌است که کارها باید تکلیف شود که کار مجلس کلام است این کارها اندامها مربوط به مجلس نیست باید کارها به دوشور راجع بمجلس شود مثل کار استر قیاد و غیره و غیر فرض هم راجع نشود خود مجلس حق دارد رسیدگی نماید از قریبی که شنیده شد وزیر امور خارجه جواب مراسم سفارت انگلیس را در پاسخ صاهندروس و انگلیس داده است لهذا خواهش می‌شود که مقرر شود وزیر امور خارجه فردا در مجلس حاضر شوند و توضیحات از زبان خود بپردازند و بعد دیگر اینکه قبل از وقت بنده بکلیت از طرف دولت علیه برای مأموریت در مجلس صلح لاهه معین شد و جناب سید خان ممتاز السلطه در روز آخر این که در روزنامه‌ها دیدم در باب حکمیت اجباری بعضی چیزها نوشته‌اند که دانش آن لازم است لابد بنایند دولت علیه هم اطلاعات خود را بوزارت امور خارجه داده است تشریف می‌آورند که توضیحات در این باب هم بنهند .

رئیس - اخطاها اطلاع بوزارت امور خارجه داده می‌شود که بایند که توضیحات آن دو مطلب را بنهند .

رئیس - گویا پیش از این گفتگو شد که معض تسهیل امر از برای هر یک از وزراتخانه‌ها کمیونی معین شود که کار آن وزارتخانه در آن کمیونی بگذرد نمیدانم تصویب کردند یا خیر .

خیاباط باشی - تصویب شده است اگر عده و کلا کافی باشد معین شود .

رئیس - اگر تصویب شده است بدانید که در هر صورت غیر از وقت انعقاد مجلس است چه کمیونی باید معین شود یک کمیسیون برای عدلیه که باید درست تحقیق و دقت شود که خیلی مشکل است یکی هم برای وزارت امور خارجه یکی هم برای وزارت داخله یکی هم برای وزارت مالیه این چهار کمیسیون باید معین شود کمیونی مالیه هست .

آقای میرزا سیدعلیقلی - شما معین می فرمائید یا باید برای مجلس باشد .

رئیس - باید برای مجلس باشد هر کس که بنظر فلان میرسد بنویسند تا انتخاب شود .

اسدالله میرزا - باید ملاحظه کرد که صلاحیت داشته باشند خوب است که از برای وزارت داخله از کلاه ولایات هم باشند .

رئیس - هر کس از برای کاری است البته باید ملاحظه شود که از هر کسی چه کاری ساخته

است نه این که وجود کسی معطل باشد این و کلا حالا یکسال است که در این مجلس هستند البته بصورت در امور پیدا کردند و یکسال دیگر هم که بگذرد هریک قابل از برای کمیونی وزارت خانه‌ها باشند .

اسدالله میرزا - از برای اجزای کمیونی فرض بنده این است که آدمهای صبح انتخاب شوند که موافق آنکار باشند .

وکیل التجار - این انتخاب کمیونی بسیار خوبست و کار مجلس هم خیلی کم می‌شود حال خوبست قدری صبر شود تا باقی مانده و کلا انتخاب شوند این هیئت یعنی خود را عرض میکنم آنطوری که باید در امور وزارتخانه‌ها خبریاشم نیست دیگر اینکه کمیونیها هر چه تصویب تصویب می‌نمایند بمجلس اظهار دارند که مجلس کما بینشی مستعضر باشد .

رئیس - این دو مطلب که گفتید بسیار خوبست و منافات با گفته آقایان ندارد البته هریک از کلا برای کاری معینت دارند و آنکه حالا اکثر از آن کارها اطلاع حاصل کرده‌اند رابوت کمیونی هم صبح است باید هیئت را بوزارت اصال خود را بمجلس بنهند که تمام امور از مجلس جریان پیدا نماید ولی اینکه کمیونی عراضی رابوت خود را نمی‌دهد بواسطه زیادی و مکررات است .

آقای میرزا ابوالحسن خان - این ترتیب کمیونی صبح است ولی انتخاب این و کلا حق خود مجلس است جهت تأخیرش چیست هر کبلی که خودش استعفا داد بوجوب نظام نامه مجلس حق تجدید انتخاب را دارد پس چرا تأخیر می‌شود .

رئیس - این مسئله صبح است هیچ مانعی ندارد انتشارات روز سه شنبه که یک کافذی آن روز گمن نبودم خوانده شده که وزیر نظام برای ریاست قشون نرود و نوشته شده که نرود او هم حاضر شد که نرود و نوشته‌ای در این باب و گفتند که خوانده شود .

آقای میرزا ابوالحسن خان - بنده هم نبودم آیا مجلس حقدار که بگوید وزیر نظام نرود مستغیا حق ندارد که با او بنویسد باید بوزارت جنگ نوشته شود .

وکیل الرعایا - مجلس صحتی نکرد از انجمن خراسان نوشته بودند که بجهت قانون باذن وزارت جنگ می‌رود یا سر خود می‌رود معلوم شود مجلس هم چیزی نگفت که نرود .

رئیس - حالا چه باید کرد ؟

حاج سید عبدالحسن شاهانی - انجمن خراسانیان نوشته که بدون اجازه می‌رود یا با اجازه .

آقای میرزا ابوالحسن خان - وکیل فرجه شنیده است باید بگوید حقدار ولی باید رجوع بوزیر مسئول شود .

آقای میرزا سیدعلیقلی - کرمانشاهها از رفتن حاجی سیف الدوله خیلی شکایت کردند .

رئیس - بوزیر داخله رجوع شده است اصلاح خواهد شد .

آقای سیدحسین - متوالی شده بود در باب آن پولیکه بقشون داده شده است که با افراد رسیده است یا خیر جواب چه شد ؟

رئیس - هنوز پاکتا بلز نکرده‌ام گویا افراد را فرستاده اند .

مذاکرات روز یکشنبه ۳۶ شهر رمضان المبارک دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز شنبه ۱۲ آذرماه ۱۳۲۰
قرائت کردند.

آقای میرزا محمود خوشنویساری - شش نفر از وکلای طهران استعفا داده اند و انتخاب آنها با مجلس است. بعضی هم که مرخصی حاصل میکنند و میروند بهتر این است که عاجلاً این شش نفر را انتخاب نمایند.

رئیس - دیروز در این موضوع مذاکره شد و قرار شد همین ایام انتخاب شوند. اما اگر کسی زودتر مد نظر دارید اصامی آنها را بنویسید سایرین هم می نویسند.

آقای میرزا - کدام نمیکنم مجلس حق انتخاب داشته باشد.

آقای میرزا محمود - موافق نظر نماینده مجلس حق انتخاب دارید.

آقای میرزا - ظاهراً مفاد نظامنامه این شد که اگر شش ماه زیاد تر بآخر سال نباشد مجلس انتخاب میکند و الا خود موکلین انتخاب میکنند.

لسان الحکما - انتخابات سیم دومای روس نزدیک است تمام شود ولی اینجا هنوز یک دوره تماماً انتخاب نشده خوب است تاکید شود که وکلای اطراف هم بیایند.

رئیس - مشیر السلطنه در زمان وزارت داخله تلگراف با اطراف ولایات کردند بعضی از ولایات ما مثل کردستان و بعضی جا های دیگر هنوز بسوی مشروطیت بشماشان نرسیده اینست که مسامحه میکنند باز دو باره تاکید می شود که وزیر داخله تلگراف کنند که زودتر وکلا بیایند.

وکیل القبله - در باب وکلای ایالات خیلی گفتگو شد خیلی هم اهمیت دارد خوب است تاکید شود که زودتر انتخاب شوند.

محقق الدوله - در باب وکلای ایالات چندی قبل تلگراف نظام السلطنه در مجلس قرائت شد که مال قشقای حاضر است از سایر ایلات را هم خبری تا مل کنید تا میل و مقتضیات آن فراهم شود.

احسن الدوله - اصلاً حال وکلای طهران امیاب خرابی اطراف است اکثر مرخصی گرفته میروند طاعت چیست بی پرده حرف را باید زد اغلب اموراتشان مشغول است سایرین هم این وضع را که می بینند نمی آیند.

رئیس - صحیح است وکلا حق دارند یک سال است آمده اند چیزی بایشان داده نشده این مسئله از حقوق خود مجلس است باشد برای مجلس مخصوص.

حاج امام جمعه - چون اهالی مملکت ما انتخاب وکیل را ندیده بودند این است که اگر معیون نباشند معیون هم نیستند من خود را می گویم من نیستم آن کسی که وکیل دوست هزار نفر یاسی کرده جمعیتم باشم وکالت کار آسانی نیست که هر کس جوان زیر بار او برود این عده وکلای که انتخاب آنها در عهده شما است خیلی خیلی باید دقت کنید در یک ساعت نمیشود باید خیلی بیفت ملاحظه کنید این شش نفر وکیل

آقای سید حسین - یکی دیگر در باب آن شهادی که دیروز وکیل التجار لزبابت رقمه مؤید الدوله کرده اند چه شد؟

وکیل التجار - من آن رقمه را از راه بر گردانده اند باز نمائید (رقمه حکومت را باز نمودند) **آقای میرزا ابوالحسن خان** - این مسئله توضیحات میخواید.

وکیل التجار - این شخص عارض بوده جواب پاکت خود را از حکومت گرفته خواست باصف الدوله برساند چون در مجلس صحبت شده نرسانده من فرستادم آوردند.

رئیس - قرائت شود.

آقای میرزا ابوالحسن خان - عقیده بنده اینست که قرائت نشود این پاکت از مؤید الدوله است بعنوان آصف الدوله و حالا بدست وکیل التجار افتاده است باید اول آن شخص طرف را حاضر کرد با حضور

و کلام تعقیب شده بعد قرائت شود کافیه قرائت شد قریب باین مضمون اگر چه در این موارد

که باین صیغه است تکلیفی بر روی حکومت و غیره نیست همین اگر دولت التفصیل را عرض کرده اند مطالبه در آن صورت ایرادی بر کسی نیست و حضوراً خواهم عرض کرد.

رئیس - چون این مطلب در مجلس خوانده شد باید خود را خواست تا توضیح بدهد

سید الحکما - در خصوص آن یککده قانون و در عهده خوبست بشواید تمام شود.

رئیس - خوبست تمام کنید.

آقای میرزا قلیچ - مسئله تلگراف خانه چه شد؟

رئیس - امشب قرائت که تمام شود.

آقای میرزا قلیچ - حاج مستقیم السلطنه رفته است یا خیر؟

رئیس - مشغول تهیه و تدارک بودند فردا میروند.

آقای سید حسین - آن مسئله را که از اندام ما نوشته اند که حقوق سید و خدمت و پنج نفر را گرفته و بعد رفتند و چهار نفر داده اند باید رسیدگی کرد که چه شده است چون مالی است حق مجلس است گفته شد که باید رجوع بوزارت جنگ شود.

(آن ماده که از نظامنامه وزارت داخله مانده بود قرائت شد).

تلگرافی از طرف حجة الاسلام آقای آخوند ملا محمد کاظم خراسانی بعنوان حجة الاسلام آقای سید عبدالله مجتهد رسیده بود از بابت طلب معارف از مرحوم امین حضرت و اینکه رجوع بشرع شود و تسویه در حق اولاد و وارث آن مرحوم قرائت شد.

آقای سید مهدی - این مسئله که معارف با خانه ایشان رفته اند اصلیت ندارد خود معارف را خانه ایشان جمع شده و بعد رجوع بعدی شد الان در عدلیه مطرح شده است.

آقای سید عبداللهمجتهد - خوب است همین جواب را بعضی حجة الاسلام بدهند.

رئیس - خود حضرت هادی همین نحو جواب بدهید.

مجلس ختم شد

را که معین میکنند همچو باید فرض کنید که اگر از طرف آنها تقصیری ز صادر نشد وزیر آن بر عهده شما باشد باید ملاحظه کرد که اشخاص قابل لایق انتخاب شوند.

رئیس - کافدی از طرف حضرت والا ظل السلطان رسیده چون این کافد دوم است و اصرار شده بود که قرائت شود قرائت میشود قرائت شد قریب باین مضمون:

جناب احتشام السلطنه خوب اطلاع دارید که در هر مملکت که قانونی است رئیس مجلس اول شخص مملکت است بعد از امپراطور و در این صورت هر چه بشود ریاست بخدمت مجلس و ملت عرض میشود باید از طرف ملت جواب بدهد در

اواسط سلطنت شاهنشاهی که بنده در طهران بودم که بسمت ریاست مجلس شورای وزیران شایسته بشدم با زحمات زیاد طوری بودجه را اصلاح کردم که هر سال مبالغی زیادتر از مخارج بخرینه سلطنت میرفت بعد از مستوفی الممالک بنده پای خود را بیرون کشیدم و اواخر سلطنت پدر شهیدم و برادر سیدم

کار دولت باینجا کشید که می بینید در آن زمان که با تفاوت عملی که در بودجه دولت داریم گمرک سیصد هزار تومان بود و تلگرافخانه بیست و چهار هزار تومان میداد و حالا سیصد هزار تومان است و گمرک زیاد شده همان وقت هم عضدالملک بود و هم ظل السلطان خرج حرم خانه هم از اینقدر زیادتر بود پس این کسر معمل از کجا شده با این تفاوت

ها که می بینیم پیدا شده در این دسال آخرا شخصی زیاد بعنوانات مختلفه مواجب بردند تا کار باینجا کشید باید امروز مواجب آنها جرح و تعدیل شود نه اینکه از حقوق من و عضدالملک کسر شود در چندی قبل بناصرالملک وزیرمالیه و رئیس الوزرای حالیه نوشتم و از بابت این کسر مواجب استفسار کردم جواب دادند همچو چیزی نیست بنده هم آسوده شده

برات صادر کرده حواله اصفهان شده و تا کنون بخرج نیامده خودم حاضر هستم که کمیسیون مالییه حاضر شده ترتیبی بدهم که همه تعیین نمایند در این مدت خیانتی از بنده صادر نشده که از حقوق کسر شود شکست بخورم امتیازی با بنده ندارم بقرض مملکت را و بران نکرده فله از دست ندم.

سید الحکما - خوب است بیاید آن توضیحاتی که میگویند در کمیسیون مالییه بدهند.

رئیس - بلی هر کس حق دارد که هر چه را در صلاح مملکت میداند اظهار نماید.

آقای سید حسن قلی زاده - هیچ شایسته نمیدانم که بابتند اقتضای و باین حال مملکت يك شاهزاده بزرگی چنین مجز ولایه بمجلس نماید که حقوق مرا کسر نکنید باید بدانند که کس حقوق نه از برای صدور خیانت است بلکه بواسطه آقائی صاحب مواجب است که هر کس بزرگتر است میگویند در این حال مملکت شاهم بزرگی کنید و نگیرید نه اینکه از حجة خیانت باشد و نیز از این کافد چنین معلوم میشود که این حواله بدون اطلاع وزیر مشغول بوده اگر اینطور است پس این زحمات کمیسیون مالییه و مجلس چیست باید دانست يك وزیر را که مجلس عزل او را میخواهد بواسطه اینست که با مملکت مجلس موافق نیست و اگر بدمعاوم شود آن وزیر خیانت کرده بامجازات میرسد پس حالا باید نهید اگر وزیر اینکار را کرده از وزیر مؤاخذه شود و بامجازات برسد.